

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 256

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POSTNI ČERKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sreda 8. novembra 1939

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Dvojna igra sovjetov v zunanji politiki

Medtem ko slave sovjetski državniki zvezo z Nemčijo, jo v manifestu kominterne napadajo — Velika reakcija po vsem svetu — Mirovni apel belgijskega kralja in holandske kraljice ne bo uspel — Francozi so podaljšali Maginotovo črto

Manifest kominterne

LONDON, 8. novembra. Manifest, ki ga je izdala kominterne ob priliki letošnje proslave obletnice boljševiške revolucije v Rusiji, je vzbudil po vsem svetu ogromno pozornost, ker se v njem ne napadajo kot buržujske in kapitalistične države samo Anglija, Francija in Amerika, ampak enako tudi Nemčija, Italija in Japonska. Vsem se očitajo enaki imperialistični cilji, proti katerim se mora komunistična bojevati do končne in popolne zmage. V manifestu se dalje pravi, da se Sovjetska Rusija ne bo vmešala v to vojno, katere cilji so daleč od njenih, kajti ona bo dosledno zvesta svetovni komunistični revoluciji. Ker je bilo besedilo manifesta sestavljeno s pristankom Stalina, torej iste sovjetske osebnosti, ki je sklenila tudi sporazum z Nemčijo in odobrila vse akcije ter uradne govore zadnjega časa, je to najboljši dokaz, kakšno dvojno vlogo igra Moskva. Igre te dvojne vloge se sedaj zavedajo v polni meri tudi v Nemčiji, kjer je manifest napravil razvratno porazen vtis in prepričal tudi dvomljivce o tem, da je namen sovjetske vojske Nemčijo le izigravati na enak način, kakor bi rada izigravala tudi vse druge države in skupine.

Angleški komentariji manifesta

LONDON, 8. nov. Informacijsko ministrstvo javlja, da odločujoči londonski krogi niso voljni, posvečati Molotovljevo govoru večjo pažnjo. Naglašeno neavtoritativnost Rusije so z zadovoljstvom sprejeli. Dejstvo, da je v komunističnem manifestu Nemčija napadena, previdno

pa izpuščen vsak afront proti njej v Molotovljevem govoru, smatrajo za značilen znak sovjetske politike, ki postopa idejno z Nemčijo po protifašističnih načelih kominterne. Jasna razlika v politiki obeh da je naslutiti, da solidarnost Rusije z Nemčijo ne sega posebno globoko.

Oster Gaydin napad na Rusijo

RIM, 8. novembra. Pod naslovom »Napad na Rusijo« je objavil Vir-Pravi in nepravi članek, v katerem se v obliki obrača tako proti kominterni kot proti sovjetski vladi. Gayda ugotavlja, da se hoče postaviti na stran kot tožnica Anglije. Francije obtožuje, obtožujoč jih, da so pričele zaradi imperialističnih interesov razvijati novih bogastev. Potem si vprašanje razločka med komunistično in sovjetsko vlado, ki se pojavlja v akutni obliki in ob značilnih epizodah, med katerimi je najzanimivejša, da kominterne ne obtožuje samo Anglija in Francija, ampak tudi Nemčija, ki so člani sovjetske vlade tik pred razpadom kot zavezniki in prijatelji. To dejstvo ne more pomeniti nič drugega, kakor da resničnega, iskrenega sporazuma med Moskvom in Berlinom ni. Da se sovjetska vlada samo skriva za kominterni, kominterne pa za sovjetsko vlado, Gayda navaja dalje trditve manifestu, da se vodi sedaj boj imperializma

in plutokratskih interesov in pravi, da velja to še bolj za sovjetsko Rusijo, kajti pri tej vojni igra prav ona svojo posebno vidno vlogo. Ona ne stremi samo po tem, da se poveča, ampak izkorišča položaj tudi s popolnoma enakimi metodami, kakršnih se poslužujejo kapitalistične velesile. Sovjetska vlada tudi ne dela za mir, kakor trdi manifest, ampak že 20 let za vojno, ki naj bi pripravila teren za razširitev komunistične revolucije. To dokazuje njena intervencija v Zunanji Mongoliji, v kitajski vojni in na Španskem. Enake cilje hoče zasledovati tudi na Balkanu, kjer bi želela sedaj postati »zaščitnica miru«. Toda to vlogo vrši tu že Italija. Neutrlnost Italije ima le namen preprečiti razširitev konflikta, ne pa izrabljanje položaja v svoje namene, kakor to dela sovjetska Rusija, ki je hinavsko padla v hrbet Poljski. Ostro odbija Gayda dalje trditve, da Italija samo čaka na trenutek, ko se bo lahko vrgla na premaganca in si prisvojila svoj del, kajti Italija se ne namerava posluževati tako nizkotnih metod, kakor sovjetska Rusija.

Mirovni apel s slabimi izgledi

Poziv belgijskega kralja in nizozemske kraljice vladam Anglije, Francije in Nemčije za sklenitev miru — V Parizu pravijo, da bodo zavezniki predlog upoštevali, da pa bi sklenitev miru sedaj koristila samo Nemčiji

HAAG, 8. nov. V nasprotju z včerajšnjimi vestmi sta vladarja Belgije in Nizozemske vendarle izdala nov poziv za sklenitev miru. Komuniké, stiliziran v nemščini, angleščini in francoski, naj bi bil razpisan v Parizu. London in Berlin pravi, da »V tej uri, polni zaskrbljenosti na zahodu Evrope v vsej svoji strahovitosti dvigniti glas. Vojuječe se države so izjavile pred časom, da bi ne dovolile preučevanje pametnih, dobro razumljenih predlogov. Pripravljeni smo, da ponudimo svojo dobrohotno posredovanje. Z vsemi sredstvi smo na razpoložljivem prijateljskem duhu olajšamo

ugotovitev sprejemljivih temeljev za sporazum. Upamo, da bo naša naloga v korist vsega sveta sprejeta in da bo tako storjen prvi korak za utemeljitev trajnega miru.«

LONDON, 8. nov. V političnih krogih pravijo, da bo mirovni poziv iz Haaga predmet najpazljivejšega studija. Treba je doseči pravičen in trajen mir. Prav tako stališče je zavzel Pariz, ki pravi, da bo pregledan vsak odkrit načrt. Berlin pravi, da je ponudba zelo prijazna, bolj se pa, da bo brezuspešna.

PARIZ, 8. nov. Havas. »Petit Parisien« piše, da je mirovni poziv belgijskega kralja in holandske kraljice vreden odziva. Vendar je treba vedeti, da bi po-

Reakcija tudi v Zedinjenih državah

WASHINGTON, 8. nov. Obtožbe, ki jih je naslovil Molotov na račun Zedinjenih držav, so bile sprejete tu z ironijo. Listi pravijo, da je neopravičeno prisojati USA namero, da hočejo izveličati iz evropske vojne materialne koristi. Položaj na borzi po ukinitvi prepovedi izvoza orožja dokazuje, da nihče ne pričakuje kakih posebnih dobičkov. Splošno mnenje je, da bosta Anglija in Francija kupovali v USA

letala v taki meri, v kolikor jih bosta mogli dobiti, nakupe preko tega je pa težko pričakovati. Reakcija ameriških političnih krogov na Molotovljevo govor se je pa pokazala tudi včeraj popoldne, ko se izredno veliko število političnih osebnosti ni odzvalo vabilu na sprejem na sovjetskem veleposlaništvu ob priliki proslave boljševiške revolucije.

Nemci molče o manifestu

BERLIN, 8. nov. Nemški tisk se zelo na široko ukvarja z zadnjim govorom Molotova, ne omenja pa niti z besedo manifesta kominterne, ki je bil izdan istočasno. »Völkischer Beobachter« podčrtava posebno besede Molotova, ko je dejal, »da se gnili in zastareli kapitalizem boji za svojo usodo. Niti najbogatejše države, ki so bogatele na račun drugih, nimajo več notranje moči in ne morejo najti izhoda iz zagate, da bi zadovoljile svoje

ljudske množice. Tak izhod so si zato skušale poiskati z novimi zunanjepolitičnimi avanturami imperializma. To je pravi vzrok vojne.« Te besede uporablja list, da dokaže, da je s tem najbolje začet osnovni povod vojne, ki jo vodi Velika Britanija proti Nemčiji. V tukajšnjih diplomatskih krogih se naglaša, da izvajanja Molotova niso bila naperjena samo proti Angliji in Franciji, ampak enako tudi proti Nemčiji.

Naraščanje zaskrbljenosti na Holandskem

PARIZ, 8. novembra. Havas poroča iz Amsterdamu, da se pojavlja v Holandiji vedno večja vznemirjenost zaradi raznih znakov, da bi utegnili biti kršena njena nevtrlnost s strani Nemčije. Posebno zaskrbljenost povzroča novo zbiranje nemških čet ob holandski meji. Vlada je izdala več novih varnostnih ukrepov. Ob sedno stanje, ki je bilo doslej razglašeno samo v obmejnih krajih, je bilo razširjeno še na nekaj občin na severu. Tudi mirna akcija kraljice Viljemine in belgijskega kralja Leopolda je samo izraz te zaskrbljenosti.

LONDON, 8. nov. V tukajšnjih krogih se podčrtava dejstvo, da je belgijski kralj prišel v Haag v spremstvu najboljšega belgijskega generala van Overstraeteja. Pravijo, da ni imel obisk samo mirovnega cilja, ker bi sicer kralj ne jemal s seboj generalov. Belgijski kralj in holandska kraljica sta se gotovo pomenila tudi, kaj bosta storila, če bosta njuni državi napadeni.

Podrobnosti o letalskih bitkah

PARIZ, 8. nov. Sedaj se je izvedelo še nekaj podrobnosti o bitki 9 francoskih in 27 nemških letal. Francoska letala so z brzino 640 km na uro planila na nemška in jih 9 zrušila. Eno francosko letalo je bilo prisiljeno, da se spusti, vendar se je kmalu dvignilo in prispelo na svojo bazo. Štiri francoska letala so bila zadeta iz strojníc, vendar ni bil niti eden pilot ranjen. Dve francoski letali sta po

končani bitki leteli vzdolž meje in ne nadomna opazili novih 9 nemških lovcev. Po kratkem boju so nemška letala preko Merziga krenila v Nemčijo. Včeraj pa so 4 francoska letala znamke »Curtiss« preganala 9 lovcev »Messerschmitt«.

LONDON, 8. nov. Včerajšnji dan je bil v znaku nemških letalskih napadov. Angleška letala so v Severnem morju napadla nemška in jih zasledovala do nemške obale. Pri Shetlandskih otokih je prišlo do bojev med nemškimi in angleškimi letali, eno nemško letalo je bilo sestreljeno. V dvoboju je bilo neko angleško letalo manj kot en meter oddaljeno od nemškega, skoro bi trčila skupaj, vendar je nemško letalo še ušlo. Tudi mornarica je imela srečanje z nemškimi letali v južnem delu Severnega morja. V boju sta bili tudi dve poljski torpedovki.

KJEVENHAVEN, 8. nov. Na južni obali so opazili več velikih bombnikov, ki so jih zasledovali angleški lovci. V Hamburgu je nemško protiletalsko topništvo sestrelilo nemško letalo, pilot se je rešil s padalom.

Nova nemška nota Norveški

OSLO, 8. nov. Havas. Ameriški poslanik je izjavil, da je odhod »City of Flint« preložen, dokler se v tem pogledu ne odloči ameriška vlada. Nemška vlada je pa poslala norveški novo noto, v kateri zahteva izročitev ameriške ladje in iznustitev internirane nemške posadke.

Maribor, 8. novembra.

Po odredbi finančnega ministrstva je bila nedavno uvedena kontrola nad izplačili dividend na račun tujcev, ki so lastniki delnic naših delniških družb, praktično torej nad izvozom njihovega čistega dobička iz Jugoslavije. S tem v zvezi so objavili nekateri naši listi zanimive podatke o položaju v naših delniških družbah z ozirom na tuje delničarje. Tako smo izvedeli, da imamo v državi skupaj 1522 delniških družb, od katerih jih je 328 deloma ali pretežno v lasti tujcev. To razmerje samo na sebi še ne bi bilo neugodno, ako bi šlo za družbe enake finančne kapacitete, toda spremeni se takoj v našo škodo, kadar izvemo, da razpolaga teh 228 družb s tujim kapitalom z večjimi sredstvi, kakor razpolagajo vse ostale z domačim kapitalom. V teh tujih ali pretežno tujih družbah je nakopičenega premoženja 3 milijarde 258 milijonov 100 tisoč dinarjev, od tega pa je v rokah tujcev 2 milijardi 239 milijonov 700 tisoč, v rokah domačinov pa le 1 milijarda 18 milijonov 400 tisoč dinarjev, ali v odstotkih komaj 28,5.

Naravnost fatalno porazno je razmerje v posameznih industrijah in denarnih zavodih. Tako znaša pri 30 rudarskih delniških družbah domači kapital samo 174 milijonov, tuji pa 607 milijonov; pri 13 elektriških delniških družbah je v tujih rokah 555,9 milijona, v domačih le 32,5; pri 19 kemičnih in petrolejskih delniških družbah imamo mi 88,5 milijona, tuji 389 milijonov; pri 7 prometnih delniških družbah je naših 14 milijonov, tujih 57,3; pri vžigalčnih delniških družbah smo zastopani s 4 milijoni in 100 tisoč, tuji z 10 milijoni 200 tisoč dinarji; pri 17 zavarovalniških družbah odpada na nas 12,2, na tujce 30,8 milijona; pri 17 bančnih delniških družbah je naših 156, tujih pa 192 milijonov itd.

Lahko bi našli še celo vrsto takih skupin, v katerih je razmerje kapitala za nas enako neugodno. K temu je pa treba dalje prišteti še 45 podružnic tujih delniških družb, ki razpolagajo s kapitalom 1 milijardo 104 milijone dinarjev. Med temi so podružnice tujih bank, zavarovalnic, trgovskih, industrijskih in drugih podjetij. Po uradnih podatkih znaša čisti dobiček delniških družb s tujim ali deloma tujim kapitalom na leto povprečno 239,4 milijona dinarjev, od česar odpade na tujce 180,8, na domačine pa samo 58,6 milijona. Ta čisti dobiček gre vsako leto po pretežni večini v zamejstvo, verjetno pa je, da se ga odteče od nas še veliko več.

Nad temi številkami bi se morali globoko zamisliti in se končno zavedeti, da si z državno nismo znali priboriti tudi gospodarske in finančne svobode, ampak smo narobe to svobodo še dalje in še bolj prodajali tuju za njegovo pomoč, vsaj za enkrat zelo problematične vrednosti. Problematične še toliko bolj, ako vemo, da je bil ta »tují« kapital v veliko primerih dejansko ustvarjen pri nas doma, ne pa učinkovito prinesen k nam od zunaj! Saj poznamo podjetja, ki so pričela poslovati pri nas s krediti naših domačih bank, danimi na znanje garancije, ki so bili potem pokriti samo s čistimi dobički pri nas napravljanih kupcij! Še bolj bi se pa morali zamisliti, ako bi preračunali narodno pripadnost tistih naših državljanov, ki predstavljajo v domačih in tujih podjetjih ter delniških družbah tako imenovani »domači« kapital. Morda bi ugotovili, da so celo po pretežni večini Nemci, Madžari itd., ne pa Slovenci, Hrvati in Srbi.

Vsa ta tuja in na pol tuja podjetja v naši državi pa zaposlujejo tudi na tisoče tujih ravnateljev, višjih uradnikov, delovodij, mojstrov in specialistov, ki so najsijajneje plačani in onemogočajo, da bi se do takih boljših služb dvignili naši lastni ljudje. Tudi lep del zaslужka teh gre v tujino, kjer se često uporablja za interese, ki niso naši. S tem odtekajočim kapitalom, izžetim iz naše zemlje, bi bili v dvajsetih letih lahko asfaltirali vse ceste v Jugoslaviji in izvršili še celo vrsto drugih javnih del, s katerimi bi se bila dvignila zaposlenost in zaslужek naših delavcev, a zvišala bi se tudi rentabilnost in vrednost naše zemlje.

Velik del krivde za take razmere odpade, žal, tudi na našo lastno neinicijativnost in cinčavost. Takoj po osvoboditvi smo n. pr. sprožili idejo, naj bi se

Za novo in mirno dobo človeštva

Govor angleškega zunanjega ministra Halifaxa o mirovni ciljih zaveznikov — Zanimiv članek Anthonyja Edena

LONDON, 8. novembra. Zunanji minister Halifax je sinoči v svojem govoru po radiu naglasil, da se Anglija bori za obrambo svobode in pravice vseh narodov do mirnega, samobitnega življenja. »Naša borba velja vzvišenemu cilju, namomestiti surovo silo in nasilje s pravično postavo, ki naj postane edina razsodnica med narodi. V Evropi ne bo prej možnosti za delo v miru, dokler Nemčija ne bo razumela, da obnovitve napadov ne bomo več prenašali. Naša naloga in skrb morata biti, da za bodoče preprečimo napade, ki jih je Nemčija delala v preteklosti. Kolikor bo nam mogoče, hočemo popraviti krivice, ki jih je Nemčija storila sosedom. Naš sklep mora biti tembolj odločen, ker nam je znano, kako huda preganjanja trpe ljudje v Nemčiji po krivdi brezvestnih ljudi. Angleži se ne vmešavamo v notranje zadeve tujih držav, toda kadar v okviru mednarodnih odnošajev vidimo, da v Nemčiji odreka najbolj preproste človečanske pravice možem in ženam enako, je to nekaj, kar globoko zadene vest vsega človeštva. Postava mora zavladati tudi med človeškimi občestvi. Upanje, ki sem ga imel v svojem govoru v Chathamhouse, da bo mogoče sedanjo vojno na častni način likvidirati, je propadlo. Zdaj, ko smo pred hudimi stvarmi, imamo samo dve

izbiri: ali da izzivanje sprejmemo in se mu upremo, ali pa da klonemo pred njim na kolena. Slednje je nečastno. Vojno bi sicer bilo mogoče preprečiti, toda z onečastjenjem samih sebe. Naj ostaneta torej nečastnost in blaznost na vesti onega, ki je napadel. Nečastno postopanje nemške vlade je zdaj odkrito pred vsem svetom.

LONDON, 8. nov. Sporedno k Halifaxovemu govoru je zanimiv članek v »Yorkshire Post«, glasilu bivšega zunanjega ministra Edena, ki med drugim poudarja, da so Nemci opustili napad z bliskovito vojno na zahodu. Gamefin tudi raje čaka, ker zanj ni čas bistvenega pomena. Vsako odlašanje z nemške strani pa pomaga zahodnim silam. Anglija je mobilizirala vse britsko cesarstvo in nekateri vojaški oddelki morajo napraviti pot na zahodno bojišče po 1200 milj. Če napadejo Nemci, preden bodo zbrane vse sile, smo močni dovolj, da lahko prenesemo boj tudi na nemška tla. Toda l. 1940 bodo končani vsi računi ne samo z zavezniško vojsko, temveč tudi z vojsko britanske skupnosti. Pohod na Berlin naj bi prinesel logičen zaključek s sestavo demokratične vlade v Nemčiji. Ne smemo se ustaviti ob Renu, treba je pomisliti na preroške besede maršala Focha, ki je dejal: »Če ne boste šli nad Berlin, vas bodo Nemci izgraili.«

Finci dobili nove instrukcije

MOSKVA, 8. nov. Razgovori s finski delegati so bili včeraj prelozeni. Finci so bili gostje pri paradi, katere se je poleg Stalina iznenada udeležil tudi bivši zunanji minister Litvinov. Na tribuni so bili tudi novi delegati iz Ukrajine in nemška delegacija. Maršal Vorošilov je v govoru pomagal Molotovu z napadi proti

demokracijam. Dejal je: »Čeprav je Sovjetska unija v miru, mora od blizu gledati na dogodke v svetu. Mi moramo biti pripravljeni na vojno, čeprav se je ne bomo udeležili.«

HELSINKI, 8. nov. Finska vlada je na dveh sejah sprejela nove instrukcije, ki so bile poslale delegaciji v Moskvo.

Nemci pripravljajo novo vojno akcijo

STOCKHOLM, 8. novembra. Berlinski dopisnik tukajšnjega lista »Tidningen« poroča, da so v Nemčiji ukinjeli vsi dopusti častnikov, ki se morajo nemudoma vrniti k svojim edinicam. Obenem je bilo odrejeno zbiranje vseh skakalcev s padali iz letal na določenem mestu na zahodu.

Generala Reichenau in Keitel sta bila nujno poklicana k Hitlerju, s katerima je imel včeraj dolgo zapuno konferenco. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da pripravlja Nemčija neko posebno vojaško akcijo, ni pa še znano, ali direktno proti Angliji ali na zahodnem bojišču.

Maginotova utrdbena črta podaljšana

PARIZ, 8. nov. Havas. Uradno se objavlja, da je Maginotova utrdbena črta dokončana tudi vzdolž švicarske, belgijske in luksemburške meje.

PARIZ, 8. nov. Maginotova črta gre samo do mesta Longwy, ki je prvo mesto na skupni francosko-belgijski meji. Od tam naprej pa je Francija po nevtralnosti izjavi belgijskega kralja Leopolda I. 1936., s katero je prikinil dogovore belgijskega in francoskega generalnega štaba o skupni obrambi belgijske meje, zgradila na svojem ozemlju od Longwyja pa do morja novo obrambeno črto. Ta črta ima namen ustaviti sovražnikovo podiranje, če bi hotel predreti skozi Belgijo na francosko ozemlje. V treh letih sicer ni bilo mogoče zgraditi črte, ki bi bila tako močna kakor je Maginotova, vendar je še vedno močnejša kakor Siegfriedova. Meja z Belgijo je dolga skoro 500 km.

Vračanje baltskih Nemcev

RIGA, 8. novembra. Včeraj je odplul iz tukajšnjega pristanišča nemški parnik »General von Steuben« z 2800 Nemci iz Letonije. Parnik pluje v Stettin. Prav tako pa je tekom včerajšnjega dneva odplul tudi parnik »Potsdam«, na katerem se vrača v Nemčijo za stalno 2200 pripadnikov dosežanega nemške narodne manjšine. Parnik bo izkrcal svoje potnike v Gotenhavnu.

združili slovenski manufaktursti in ustanovili lastne tekstilne tovarne. Kapitala takrat ni primanjkovalo. Dolgotrajna posvetovanja so ostala brez uspeha. Slovenski človek je bil dovzetan kvečjemu za ustanavljanje žag in obratov, katerih smo imeli itak že več ko preveč, ne pa za kaj novega. Priti so morali tuji! -r.

ZA IZGON WIEDEMANN

SAN FRANCISCO, 8. nov. Nemško-ameriška kulturna liga v San Franciscu je zahtevala od ameriške vlade, da izžene nemškega generalnega konzula kaptana Fritza Wiedemanna.

KANDIDATI ZA MIROVNO NAGRADO

STOCKHOLM, 8. novembra. Za letošnjo mirovno Nobelovo nagrado so predloženi Roosevelt, Chamberlain in Beneš.

CHAMBERLAIN PRI KRALJU

LONDON, 8. Nov. Reuter. Chamberlain je bil sprejet pri kralju v avdienci.

NEMCI ZAJELI DVE NEVTRALNI LADJI

OSLO, 8. nov. Nemci so zajeli dve nevtralni ladji. Ena je finski parnik »Otawa«, ki je bil zajet v Botnijskem zalivu, druga pa je 3.500 tonska švedska ladja, ki je vozila celulozo.

LOV NA NEMŠKO KRIZARKO

LONDON, 8. novembra. Francoske in angleške bojne ladje so dobile nalog, da izsledijo in potopijo nemško križarko »Deutschland«, ki je bila opažena na severnem delu Atlantskega oceana.

NOVA VRSTA MOTORNE LADJE

WASHINGTON, 8. nov. Stefani. Neki kanadski inženir je ponudil angleškimi vojnim oblastem izum motorne ladje, katere bokov ne more prebiti niti eksplozija mine niti torpeda.

SLOVAKI LOVE UBEGLJEGA KONZULA

BRATISLAVA, 8. nov. DNB. Ker se bivši slovaški konzul Milan Harminec ni vrnil domov, je kriminalna policija izdala za njim tirnico. Zahtevala bo njegov izgon.

BORZA. Curih, 8. Nov. Pariz 10.00,

London 17.63, Newyork 446, Bruselj 74.25, Milano 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kjevenhaven 86.10, Buenos Aires

Mariborska napoved. Prevladovalo bo spremenljivo, oblačno in pretežno tiho vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 16,6, danes najnižja 0, opoldne pa 5,2.

Domači zapiski

Po senatnih skupščinskih volitvah

Konferenca ministrov je dokončala ločila, da je treba zaradi mednarodnega položaja najprej razpisati skupščinske nato šele občinske volitve. Volitve kmalu razpisane, poseben odbor imel nalogo, proučevati definitivno ditev države.

Socialistična stranka za sodelovanje v pravi demokraciji

Glavni odbor Socialistične stranke Jugoslavije je glede na obnovo svojega sodelovanja med narodom izdal resolucijo, kateri se zavzema za svobodno in volitve z enako pravico za moške in ženske ter povratek demokratičnega življenja. Sporazum, s katerim je med dr. Mačkom in Cvetkovskim naj svobodno izvoljena narodna skupščina pretvorila v pravi, popolni sporazum. Politična svoboda še vedno ni vzpostavljena, vlada je prevzela zakonodajno oblast in izvaja dalekosežne ukrepe reorganizaciji države. Nujno sodelovanje svobodno izvoljenih narodnih predstavnikov se odloga. Zbiranje in sodelovanje vseh resničnih demokratičnih strank političnih skupin je danes posebno potrebno. Socialistična stranka je pripravljena na volilno in politično sodelovanje z vsemi demokratičnimi strankami, ki želno sprejemajo borbo za likvidacijo žilna diktature na vseh poljih javnega življenja in ki se izrekajo za sklenitev popolnega narodnega sporazuma z vseh krajev in za povratek polne demokracije za ohranitev socialno-političnih zakonov. Režim osebnih in skupinskih komunistov v vseh delavskih socialnih ustanovah mora ukiniti, zato se pa socialistična stranka svečano obvezuje, da bo povzročila odločno nastopala proti vsem poskusom nize.

V Sloveniji se giblje

Misleči ljudje pri nas pričakujejo novega življenja, ki res prihaja. Slovenski človek bo moral drug drugemu dati v oči. Začeti bomo morali iz nas samih. Kdor bo hotel v življenju kaj pomeniti, bo moral no ustvarjati. Nalogam, ki jih bo vzela, bo moral biti popolnoma kos. Si bomo, nihče ne bo mogel ničesar od nas zatajiti. Le kdor ima pogum in sobnost, reševati vse prvobitne slovenskega vprašanja in jih tudi bo smel jemati pri nas politično v roke. Vsak slovenski človek v koli skupine se pa mora prizadevati da izginejo iz političnih gibanih neresni ljudje, šarlatani in sejmški čači, vsi samogoltni in praznoglavci, lizuni in stremuhi. Kdor je iz slovenstvo, ne sme imeti besede. slovenstvo je stvarnost in raste iz slovenskega izročila. (»Slovenija«).

Ali smo pripravljeni?

Pod tem naslovom piše »Nova Poročila« o bližnjih volitvah in navaja k demokratizaciji našega življenja na sled iz govora dr. Djermanovića na seji SDS v Beogradu: »Ne morejo biti volitve v hrvatski sabor, dočim naj volitve v celotni državi volilo po se v ostalih delih države volilo po starih metodah. Demokracija in svoboda sta nedeljivi za vso državo.« List opozorja, da mora biti vse naše gospodarstvo v službi naroda. Nihče nima pravega prava, da bogati na račun revščine druge. Zato moramo jasno postaviti svoje teze, hlapčevstvo se mora umakniti nosu in veri v samega sebe.

Boljševizem v krščanstvu

Katoliška »Straža v viharju« se zaključuje v »Delavsko pravico«, glasilo krščanskega socialnega delavnega pravila in ga takole obdelava: »Delavska pravica« je reševala doslej svoj konflikt podnaslov z namerno konfliktom pregledate njenih zadnjih šest letnikov, boste našli v njih celo vrsto marksističnih zablod in boljševističnih simpatij. Vso to beljenih s krščanskimi resnicami. Vso to mešanico naj bi potrjeval dr. Krek, katerega ime služi članku za piko in pečat pravilnosti.

Novice

Meščanskim šolam primanjkuje učiteljev

Problemi meščanskošolskih vzgojiteljev pred stanovskim parlamentom

Zadnjega zborovanja meščanskošolskega učiteljstva, ki je bilo tokrat v Ljubljani, se je udeležilo izredno mnogo učiteljev, in sicer 230 učiteljev od 370 učiteljev, ki poučujejo na slovenskih meščanskih šolah. Na zborovanju je meščanskošolsko učiteljstvo izneslo kopico različnih problemov, ki ovirajo uspešno delo na meščanskih šolah.

Vseh meščanskih šol v Sloveniji je 53 (24 državnih in 29 privatnih). Te šole počenjajo 10.500 učencev in učenk, poučuje pa jih 270 za meščanske šole usposobljenih učiteljev, 80 učiteljev iz osnovne šole in 20 diplomiranih filozofov; manjka pa na vseh šolah okoli 80 učnih moči. Na nekaterih učnih zavodih manjka tudi do odstotkov učnih moči.

Zborovanje meščanskošolskega učiteljstva je vodil sekcijski načelnik ravatelj višje meščanske šole g. Fakin, ki je v svojem poročilu iznesti vse probleme in težave meščanskih šol. Ta-

ko je združenje izdelalo uredbo o meščanskih šolah, ki jo je ministrski svet sicer sprejel, na kateri pa manjka samo še podpis prosvetnega ministra, pa bi bili ti pereči problemi v veliki meri urejeni in nedostaki odpravljeni. Pač pa je prosvetno ministrstvo na zahtevo Združenja meščanskošolskega učiteljstva za tekoče šolsko leto ukinilo izpite za prestop absolventov meščanskih šol na trgovske šole. Ker primanjkuje izprašanih učiteljev, bi bilo potrebno, da bi se ustanovila višja pedagoška šola pri ljubljanski univerzi, ali pa bi se naj vsaj sprejelo na višji pedagoški šoli v Beogradu in predvsem v Zagrebu višje število slušateljev. Stanovski list »Meščansko šolo« bi bilo treba tako preurediti, da bi odgovarjal potrebam in zahtevam meščanskošolskega učiteljstva. Glasilo izhaja vseskozi neredno, za kar leži krivda izključno v Beogradu, kjer se list izdaja.

Nato je predaval ravnatelj g. Pečjak o sodobnih nalogah meščanskih šol ter obenem prikazal pomanjkljivost vzgoje današnjega človeka in celotne družbe. Prav šola bi naj s svetlimi pojavi v preteklosti dala učeči se mladini svetel vzgled, kako iz tega kaosa.

Mariborski pododbor je predlagal, da bi bilo treba znova oživiti »Poljančevo meščansko šolo«, s čimer se je zbrano učiteljstvo docela strinjalo. Ker je gmotna podlaga mladinskega lista »Razorov« dobra, bo s prihodnjim letom odpadel članski prispevek po 1 din, ki ga je prispevalo učiteljstvo za mesečnik. Sekcija bo tudi uvedla posebno evidenco o uspehih absolventov meščanskih šol v strokovnih šolah, da se bodo s tem pobile govornice, da absolventi meščanskih šol v strokovnih šolah slabo uspevajo.

Po zborovanju pa so si učitelji ogledali novo šolsko poslopje za Bežigradom.

Slovenija dobi ukinjene vlake

Novi vozni red z dne 28. oktobra je bil velik število vlakov zlasti na lokalnih progah. Potniki niso bili s tem zadovoljni in pritožbe so bile na dnevni redu. Te dni je prometni minister, ki mu bile sporočene želje slovenskih

potnikov, obljubil, da bo dobila Slovenija v najkrajšem času ukinjene vlake nazaj. Ljubljanska železniška direkcija že izdeluje načrt obnove prometa in zopetne vpostavitve večjega števila ukinjenih vlakov.

Z lepo pesmijo med narod

Zanimi septet bratov Živkov iz Maribora, ki je absolviriral med drugim v preteklem letu več koncertov po obmejnih krajih Slovenije, je napravil preteklo nedeljo v Sp. Laže pri Poljčanah, kjer je v najkrajšnji narodni gostilni pri Mladinski predelal koncert naših najlepših narodnih pesmi. Vsi, ki so prisostvovali njihovu lepemu petju, med njimi tudi preprosti narod, so bili vzhvali, da se je tam mnogo njihovih pesmi iz Poljčan, Loč, St. Jerneja in drugih, ki so pevcom viharo ploskali. Ob priliki so bila trem zastopnikom sep-

teta izročena odlikovanja, in to gg. Feliks Živku in Franju Logarju, ki sodeluje kot sedmi v septetu (zlati kolajni z diplomom za nepretrgano 20letno delovanje na pevskem polju ter g. Alojzu Živku srebrna kolajna z diplomom za 10letno delovanje. Odlikovala jih je Južnoslovanska pevska zveza v Beogradu. Kakor smo izvedeli, priredi septet v najkrajšem času v Poljčanah dobrodelni koncert, katerega čisti dohodek bo v prid šolski kuhinji za preskrbo tople hrane siromašni šolski deci čez zimo.

Zaspal je na seniku in zgorel

V vrhah je zgorelo gospodarsko posestnika Franca Sedovnika, o čemer smo že včeraj na kratko poročali. Verjetno je, da je Pogač na seniku kadil. Ko je zaspal, je s cigaretinim ogorkom povzročil požar, v katerem je tudi sam zgorel.

nočeval brezposelni 52letni Avgust Pogač, ki ga po požaru ni bilo nikjer najti. Verjetno je, da je Pogač na seniku kadil. Ko je zaspal, je s cigaretinim ogorkom povzročil požar, v katerem je tudi sam zgorel.

Tragična smrt obubožanega starčka

Včeraj popoldne se je vrgel pod vlak, ki privozi ob pol enih v Ptuj iz Pragerice, obubožani in onemogli starček ob imenu Nikola Konrad. Nekaj minut pred prihodom tega vlaka se je sprehajal po nekovičevi cesti, ki pride za Pernatovo hlevi tik mimo proge in kjer ni nobene ograje. Ko je vlak pridrvel čez dravski most, se je naglo vrgel na tračnice. Lokomotiva ga je udarila po desni strani čela, da so mu izpadli možgani. Vlak ga je vlekel nekaj metrov s seboj in mu odrezal noge pod koleno. Truplo so prepeljali v mrtvašnico mestnega pokopališča. Nikola si je hotel že večkrat vzeti življenje, ker je vsled starosti tako onemogel, da ni mogel več izvrševati brivske obrti. Nekoč so ga rešili iz Drave. Izčrpan se je v zadnjih časih vlačil iz ulice v ulico in beračil pri neznanih ljudeh. Ima štiri sinove in tri hčerke.

bene ograje. Ko je vlak pridrvel čez dravski most, se je naglo vrgel na tračnice. Lokomotiva ga je udarila po desni strani čela, da so mu izpadli možgani. Vlak ga je vlekel nekaj metrov s seboj in mu odrezal noge pod koleno. Truplo so prepeljali v mrtvašnico mestnega pokopališča. Nikola si je hotel že večkrat vzeti življenje, ker je vsled starosti tako onemogel, da ni mogel več izvrševati brivske obrti. Nekoč so ga rešili iz Drave. Izčrpan se je v zadnjih časih vlačil iz ulice v ulico in beračil pri neznanih ljudeh. Ima štiri sinove in tri hčerke.

STARČKOVA SMRT V POTOKU

V Crni je 70letni kovaški mojster Peter Rakež popival po gostilnah. Ko se je vrnil, se je vračal iz Knezove gostilne, je odšel proti javorskemu potoku, misleč, da se vrne dom. Spotoma so ga ljudje opazili, da je na napačni poti, vendar se ni zmenil za svarila. Ker je bil nekoliko vinjen, je omahnil v potok in utonil. Drugo jutro so ga ljudje našli v potoku mrtvega.

SLAB PRIDELEK KROMPIRJA NA DRAVSKEM POLJU

To leto so kmetje na Dravskem polju izdelali zelo malo krompirja. Dan za danem se oglašajo pri posestnikih trgovci, ki povprašujejo za krompir, ki ima precej visoko ceno. Vendar ga kmetje ne morejo prodati, ker so ga to leto pridelali tako malo, da jim bo še primanjlo. Na pragerski nakladalni rampi se medtem ko so prejšnja leta naložili do 3 vagoni.

Spomnite se CMDI

Celje

c Imenovan je za referenta za obvezno telesno vzgojo pri mestni občini celjski znani atletski rekorder in sportni delavec Feri Pleteršek.

c Za župnika v Svečini nad Mariborom je imenovan dosednji prvi mestni kaplan v Celju g. Franc Babšek.

c Za prvega kaplana v Celju je imenovan dosednji drugi kaplan g. Franc Korban, za drugega mestnega kaplana pa Franc Tominec, do sedaj kaplan v Ljubnem ob Savinji.

c Delavska zbornica v Celju je odpovedala službo svojem celjskemu dopisniku Jožetu Grošlju. Svoje posle mora oddati do 31. decembra t. l.

c Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla 63letna žena dninarja Ana Uratnikova iz Grajske vasi pri Gomilskem. — V Pečovniku je umrl 71letni strojnik v pok. Martin Kropič.

c Smrtna nesreča na železnici. V soboto zjutraj se je vračala iz neke trgovine v Smartnem ob Paki 76letna preužitkarica Marija Hočvarjeva iz Podgorja pri Smartnem. Ko je šla čez železniški prelaz, je iz Celja privozil jutranji osebni vlak. Naglušena starka vlaka ni slišala. Vlak jo je odbil. Pri sunku ji je počila lobanja, dobila pa je tudi po ostalem telesu težke poškodbe. Z vlakom so jo takoj prepeljali v Celje in jo oddali v bolnišnico, kjer je zaradi dobljenih poškodb umrla.

c Slamorenjica je odrezala tri prste na levi roki 6letni rejenki Amaliji Ambroževi iz Brega pri Konjicah.

c S koleša je padel na cesti na križišču pri Petrovčah 25letni vrtnar Radko Cokan iz St. Ilja pri Velenju. Pri padcu si je zlomil desno roko v komolcu.

c Zepni tatovi na železnici. Ko je v Zidanem mostu vstopala v vlak urarjeva žena Jožeta Kališnikova iz Zagorja ob Savi, ji je nekdo izmaknil denarnico s 670 dinarji gotovine. Neki drugi potniki pa je bilo v vlaku med vožnjo iz Celja do Laškega ukradenih 200 din.

Ptuj

p Hude opekline je dobil pri zganje-kuhli Jakob Rodošek iz Stranje pri Podlehniku. Ko se je spotalnil, se je razlila po njem vrela masa iz kotla. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

p S koplom v glavo. Arnejčica Franca, 2letnega pos. sinčka iz Cirkulan pri Sv. Barbari v Halozah, je zrebe tako hudo brenilo, da mu je zdrobilo čelne kosti. — Na dveletno tovarniško hčerko Danijelo Sagadinovo iz Majšperga se je prevrnil lonec z vrelo kisljo repo. Oba otroka se zdravita v ptujski bolnišnici.

p Z uteži ga je. Kolarič Ludvik, 18 letni pos. sin iz Grajenščaka, se je mudil pri mlinarju v Grajenščaku. S težko utežjo je mlinar nevarno poškodoval Kolaričevo glavo.

p Nesreča. Peter Horvat iz Nove vasi je padel s podstrešja. Ima težke notranje poškodbe. — Ko se je spodrsnilo Stefanu Krajncu iz Rodnega vrha pri Sv. Trojici v Halozah, se mu je zasadi v prsa nož, ki ga je imel v žepu.

p Konjsko opremo vredno 3000 din so ukradli Pijavcu Ivanu pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

p Nesreča. Brata Koreljeva iz Tržca, Sv. Vid pri Ptujju sta cepila drva. Prvemu bratu je sekira izpodletela, tako da je drugega brata, Andreja, zadela v obraz in roko. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Pomanjkanje živeža in denarja

Naš kmet in delavec, katera živita v odvisnosti zemlje, sta letos zabredla v težak položaj radi slabe letine. Celokupen donos pridelkov je za 50% manjši v primeru z zadnjimi petimi letinami. Nerazveseljen je zlasti pojav, da so ogrožene že marsikater kmetije, ki iz prejšnjih let niso imele rezervnih zalog, zlasti žitnega pridelka. Mnogi kmetje tožijo, da ne bodo imeli dovolj kruha. Tudi v živinoreji ne bo letos dovolj krme, ker sta seno in otava skrajno slabo odrasla. Splošno pomanjkanje je občutno tudi v kmetiskem gospodinjstvu. Krompirja nimajo niti za seme, kaj šele za prehrano in kmo. Skoraj enako slabo so se ob-

nesli letos vsi ostali pridelki. Vse to občutno vpliva na preživljanje kmetijskih in delavskih družin, ki so brez zadostnih denarnih sredstev. Položaj v kmetijski trgovini je v danih razmerah skrajno slab. Ni zadostnega zanimanja za živino, ki jo imata kmet in viničar na prodaj; pa še ta nima zadovoljive cene. Kje naj vzame kmet v sedanjem času denar, kako naj oskrbi za zimo družino s potrebnim živežem in obleko, kako naj poravnava svoje davčne obveznosti, obrok PAB itd., ko to, kar ima na prodaj nima nobene primerne cene, ali pa je prodaja sploh onemogočena?

Odpor proti naraščajoči draginji v Celju

na 19 do 20 dinarjev za kg, riž se je zvišal za 3 din in za 2,50 din pri kg in stane sedaj navadni 10 din, boljši 11,50 din, bučno olje se je zvišalo za 2 dinarja, prav tako namizno in stane bučno 14, namizno 15 din liter, milo se je zvišalo za 2 din pri kg, kava se je zvišala za 8 din pri kg. Drugim kolonialnim produktom so cene ostale skoro neizpremenjene. Fižola ni, v kolikor ga kateri trgovec ima, stane kg 6,50 din. Pomanjkanja fižola je le začasno, trgovci ga še ne morejo dobiti, ker ga producenti še nimajo izluščenega in pripravljenega za transport. Krompirja se je te dni uvozilo v Celje okrog 15 vagonov iz Gorenjske, Mežiške doline in Ptujkega polja. Na drobno se prodaja po 1,50 kg, na debelo

po dogovoru. Tudi zelja je bilo ta teden že nekaj urvoženega in se prodajajo glave po 1 din za kg. Cene na trgu so se raznim vrtnarskim pridelkom nekoliko zvišale iz vzroka, ker je v tem času vrtnarskih pridelkov že manj na trgu. Vsi trgovci morajo imeti v svojih trgovinah obvezne cenike. Kupovalci naj pri nakupu pazijo, da se jim nakupljeno blago zaračunava po ceniku. Vsako višje zaračunavanje blaga naj se prijavi mestnemu tržnemu nadzorstvu. Manufakturnemu blagu so nekateri trgovci povišali cene. Tukaj je potrebno, da oblast po zakonu o pobijanju draginje uvede postopek in na podlagi tega zakona prepreči nadaljnjo spekulacijo in verižništvo.

V njih bi lahko dobila Glasbena Matica svoje prepotrebno zatočišče.

Sedaj stopa stanovanjska kriza Glasbene Matice ponovno v ospredje. Samo dva meseca ima ta važni kulturni obmejni zavod prostore v Sokolskem domu. Po 20 letih grozi Glasbeni Matici propad, če se ne bo našla nagla rešitev tega perečega problema obmejnega Maribora. Znano nam je, da se je Glasbena Matica potegovala za prostore starega mestnega muzeja, ki bi bili z ozirom na sosednje šole kakor ustvarjeni za njene namene. Neštetokrat je odbor GM prosil mestno občino za te prostore, vendar pa je bil vselej odklonjen. Gotovo je, da je vprašanje obstoja Glasbene Matice tudi vprašanje mestne občine in vse javnosti. Glasbena Matica je predlagala mestni

občini, da bi na svoje stroške adaptirala prostore bivšega muzeja, če bi jih dobila. Toda tudi tega niso pri občini sprejeli. Ker se sedaj tudi glede policijske kasarne nič več ne čuje, bi bilo umestno, da se gospodje pri mestni občini zamislijo v položaj vzgojno kulturnega zavoda, ki je 20 let gojil smisel za slovensko pesem in domačo glasbo, in pomagajo iz zadrege. Samo pičila dva meseca je še čas, ker bo sicer Glasbena Matica deložirana iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovi cesti. Gotovo je, da so prostori nekdanjega muzeja zelo primerni za Glasbeno Matico in naj zato mestna občina te prostore prepusti njej, da reši na ta način Maribor velikega kulturnega škandala.

-ig.

Sedaj, ko je nastopilo jesensko de-
je, so ceste in pešpoti na periferiji
nevdržne. Pešci se do gležnjev po-
zajo v blato in brozgo, kar seveda
prijetno, še manj pa zdravo. Pri-
krogi naj se pobrigajo, da bodo na
navozili dovolj gramoza, da bo vsaj
to izginilo, če razmere ne dopuščajo
meljitega popravila okoliških in tudi
katerih mestnih cest in pešpotov.

Četrtek, 9. novembra
Ljubljana: 7. Jutrnanji pozdrav; 7.15
 8.12. Poslušaj; 13.02. Radijski
 18. Koncert RO; 18.40 Slovenščina;
 Deset minut zabave; 20. Kitara in simfonija;
 20.45 Reproduciran koncert simfonije;
 glasbe; 22.15 Lahka glasba RO. — **Zagreb:**
 20. Koncert Maje Pečić-Strožić; 19.40 Vokalni
grad: 6.45 Jutrnanja oddaja; 21.40 Vokalni
 koncert gđe Nade Krelja; — **Sofija:** 5.45
 koncert Divne Radić; 19.40 Vokalni
 tranja oddaja; 6.10 Ljudska glasba;
 Opoldanski koncert RO; 20.15 Vokalni
 cert Helene Belčeve. — **Firenca:** 6.10
 nova opera „Andrea Chenier“; — **Milano:**
 21. Operetni večer. — **Rim-Milan:**
 Menjava programa med Italijo in
 ljo. — **Bruselj I:** 20.30 Alexysova op.
 „Ljubezensko jezero“; — **Bukarešta:**
 Simfonični koncert. — **Budimpesta:**
 in 23.25 Ciganska glasba.

ti delavstvu

nič mar, da on za to ni kompetenten, ko se je prvi del Vidicevega posla končal.

Že med vožnjo v Ptuj je dobila brihtova na vlaku vtis, da bi mu odprenehal s svojo misijo, če bi mu od kak tisočak? Kajti tožil ji je o sist kateri živi. Kmalu pa Vidicevem od pa je Kubrihtova dobila zapored tri ma iz najrazličnejših krajev Slovenij Slovenjgradca, Rajhenburga in Sevn v katerih je Vidic zahteval od nje 1 din, ker bo sicer javno po časopisju padel lastnico zaradi razmer, ki vlad v njeni tovarni. — Državno tožilstvo je zaradi tega prišlo. Vidic pa je i vil pred sodiščem, da je hotel z izstijem njem urediti razmere v tovarni.

Vidic je bil obsojen na 6 mesecev st gega zapora in na izgubo častnih drž ljsanskih pravic za 2 leti.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 3.—. Družbe, preklic, dopisovanja in žepni oglasniki oglasijo din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vposlati v osmu skupaj z naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

NOGAVICE

(lastni izdelki) rokavice, volna, odeje, kece, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice). 9879-1

DOKOLENICE

nahrbtnike, aktovke, kovčge ročne torbice, ovratnike in vrvice za pse itd. priporoča Kravos, Aleksandrova 13. 9964-1

SEMENSKO PŠENICO

ječmen in rž oddaja Kmetijska družba, Meljska c. 12. 10084-1

Hišni posestniki in najemniki pregledajte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni ANTON RAJŠP. MARIBOR Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

STRIŽENJE 3

britje 2 din. Obiščite najcenejšega frizerja v Mlinski 8. 10243-1

DALMATINSKA GOSTILNA pri »Modriču« toči prvovrstna dalmatinska vina. Priporočam se cenj. gostom. Nikola. 10897-1

KATERI VINOGRADNIK

posodi gostilničarki 25—30.000 din. Za protiuslugo bo točila njegovo vino. Pismene ponudbe na upr. »Večernika« pod »Gostilničarka«. 10904-1

MESTNI BIFE S TOČILNICO najprometnejša zagrebška pozicija, bližina tramvaja, središče največje delavske frekvence, prodamo z vso opremo in portalno izložbo za lum in peritalno izložbo za 9500 din. Prvovrstna eksistenca. Informacije: Poslovna Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 10907-1

Prodaj

Prodaj rabljen PISALNI STROJ po nizki ceni. Taborska 20. 10896-4

Stanovanje

STANOVANJE eno- in dvosobno oddam. — Smetanova ul. 54, gostilna. 10769-5

STANOVANJE

5 sob, celo nastropje. Ob bregu 24, z velikim vrtom se odda s 1. decembrom. Ogled med 11.—13. uro. 10893-5

ODDA SE

soba in kuhinja v Melju, soba na Pobrežju. Gubčeva 3. Melje. 10901-5

Soba odda

Takoj oddam PRAZNO SOBO na Radvanjski c. 20. Poizve se istotam. 10895-7

OPREMLJENA SOBA

se odda. Vrazova 3-I. 10898-7

NA HRANO IN STANOVANJE sprejemam gospode. Gubčeva ul. 5, Melje. 10903-7

Soba išče

SOBO

po možnosti z vso oskrbo išče gospod za 15. november. Ponudbe s ceno poslati na upravo »Večernika« pod šifro »Točen plačnik«. 10889-8

VEZANE PLOŠČE

za pohištvo pri

OBNOVA

Jurčičeva 6

Iščem lepo

OPREMLJENO SOBO z uporabo kopalnice v bližini »Mariborskega dvora«. Po nudbe na upravo pod šifro »Boljši gospod«. 10900-8

Službo dobi

SPOSODNO PRODAJALKO za trgovino s papirjem, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, se išče za takoj ali s 1. jan. 1960. Ponudbe na upravo pod »Poštena«. 10722-9

UČENKA

s primerno šolsko izobrazbo in dobrih staršev se sprejme pri Kravos, Aleksandrova c. 10860-9

Mace petilo za dame, gospode in otroke

A. Hedžet

Pletenine, nogavice in robci v modnih barvah

MARIBOR, Aleksandrova 9

MAJER

se sprejme v službo takoj. — May pl. Hunkar, Turniš-Ptuj. 10891-9

URADNICO

s trgovsko akademijo ali dvo razredno trgovsko šolo, ki obvlada nemški jezik, išče večje podjetje za takojšnji nastop. Uradnice s prakso imajo prednost. Ponudbe poslati pod šifro »Vestna« na upravo lista. 10899-9

POSTREŽNICA

za popoldanske ure se sprejme. Prešernova 31. 10902-9

ODLIČEN MIZARSKI POMOCNIK

se sprejme za stalno. Din 5- do 5.50 na uro. Zelenka, pohištvo, Maribor. 10909-9

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 34 Ljubljana, Prešernova ul. 40

Službo išče

KUHARICA IŠČE SLUŽBE v gostilni. Cenjene dopise na upravo »Večernika« pod »Stalna«. 10888-10

Dopisi

ZENITVE IN MOŽITVE

boljših krogov posredujemo najvestneje in uspešno. Prvovrstne zveze v meščanskih, uradniških, trgovskih, industrijskih, posestniških in oficirski krogih. Prospekte pošiljamo po prejemu 10 dinarjev v znakomah — diskretno: »Rezor«, Zagreb — Pošta 3. 10906-12

V najem

MALO POSESTVO

s hišo, dve lepi sobi s kuhinjo in gospodarskim poslopjem, tik državne ceste, 5 km od Maribora se s 15. novembrom odda v najem poštenim ljudem. Najbolj primerno za železničarja. Ponudbe pod šifro »Lepe sobe« na upravo »Večernika«. 10801-15

GOSTILNA

dobro vpeljana v okolici Maribora se da takoj v najem. Ponudbe na upravo pod »Mesečno 500«. 10890-15

KLJUČAVNICARSKA IN KLEPARSKA DELAVNICA

z vsem potrebnim orodjem se da v najem v kraju, ki je sedež sreza. Brez konkurence! Radi ogleda zgledati se pri J. Habjan-u v Šmarju pri Jelšah 10894-15

Zimski plašči

po vseh cenah in v vseh velikostih zopet v največji izbiri pri

Konfekciji Greta

Rokavice

v modni barvi

Znamke Röckl, Veronese in Schlüssel pri »Konfekciji Greta«

Iz lastne pletarne

jopice, puloverje za odrasle in otroke v veliki izbiri tudi po meri izdeluje

„Luna“

Maribor, samo Glavni trg 24

Tople rokavice

volnene, trikot usnjene podložene, prave po ugodnih cenah

C. BÜDEFELDT

Gosposka 4—6

Zlato in srebro,

briljante, zastavljale listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

OKASA

tablete

Pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete

za moške

100 komadov din 220—proti povzetju

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. 5846 36

KINO ESPLANADE

TELEFON 25-29

Od četrtega 9. do vključno 15. novembra

najlepši in najboljši češki film vseh čeških filmov, originalne češke produkcije

Nedolžnost

(Devištvo)

V glavni vlogi:

Lida Baarova — Ladislav Bohac

Film, katerega lepota se ne da opisati, videti ta film pomeni poseben doživljaj. Film slovanske duše in slovanske pristrčnosti!

V četrtek dne 16. novembra, sledi senzacija nad senzacijo, film

Skrivnost Maginotove črte

Film o največjih utrdbah, gigantske trdnjave »Maginotove linije«. Največja aktualnost današnjega časa!

Kultura

Novembrska „Sodobnost“

Glavni pesnik »Sodobnosti«, Igo Gruden, je prispeval za letošnjo 11. številko »Zdravico Francetu Albrechtu«, ki je spesnena sicer v slogu prigodnice, pa vendar globoko posega v problematiko sedanjosti in kaže vse vrline Grudnovega novejšega razvoja. Zato pa je toliko bolj prazno verzificiranje druga pesem tega zvezka, »Zidarji pojejo«, ki jo je napisala Lili Novy. Ostala leposlovna prispevka sta proza Igorja Torkaria »Štiri in dvajset ur Milana Ponikvarja«, z impresionističnim obdelovanjem epizodne snovi, ter nadaljevanje večjega teksta Miška Kranjca »Pot med blažene«, o katerem bo mogoče poročati podrobneje šele ob zaključku, je pa treba že sedaj povedati, da pomeni postajo na poti najnovejšega pisateljevega razvoja.

Med eseističnimi prispevki in razpravami je zanimiv spis Alme Sodnikove, v katerem nam odkriva večini doslej neznanega ali zelo malo znanega kranjskega filozofa Franca Samuela Karpeta, rojenega leta 1747. v Ljubljani, poznejšega profesorja in rektorja univerze v Brnu, ter njegovo delo in odnos do akademije operozov. V spisu nas seznanja tudi še s celo vrsto drugih pomembnih osebnosti tedanje dobe. Delo se bo nadaljevalo. Dušan Kermauner se je v spisu »Treznost v vprašanju malih narodov« lotil korektur pesimizma in optimizma z ozirom na našo sedanjost in bodočnost, stoječ na edino pravilnem in realnem stališču, da zavest naše slovenske narodnosti ne more biti odvisna od evropskih političnih razvojev. Cene Lovgari nadaljuje svojo sociološko studijo »Družba in narodnost«, ki se bo zaključila v prihodnji številki.

Pod zaglavjem »Likovna umetnost« poroča France Mesesnel o zadnji kolektivni razstavi slikarja Franja Stiplo-

ška in članov Kluba neodvisnih v ljubljanskem Jakopičevem paviljonu. Medtem ko je Stiplovska podrobno in zanimivo karakteriziral, je poročilo o razstavi neodvisnih za revijo prekratko in neenakomerno: dočim govori o nekaterih slikarjih v celih odstavkih, odpravi druge v polovico stavka. Mi pa bi radi tudi slišati sodbo še o njih, pa če bi bila tudi negativna! Prav negativnih, takih nam bolj treba kakor zgolj pohval, kajti iz njih vodi pot k višji rasti. V »Polnoči« piše D. Kermauner o Tumski socializmu in nam ga odkriva z nekaterimi novimi zanimivimi stranmi, ki bodo mogoče pripomogle do dokončne podobe našega slovenskega človeka. V »Kroniki« ocenjuje Milan Šega zelo pozitivno Bevkove »Legende«, v »Kroniki« (Društvo) prispevki »Majhna senzacija« (Sodobnost), Napačen naslov (A. Stenkovski) in »Romantika in realnost« (Sodobnost), ki je zaslužen odgovor na znan centralistično recidivo v »Jutru« 14. oktobra.

k Sin hrvatskega pesnika češki pesnik. Sin znanega hrvatskega pesnika Bože Lovriča, ki živi že od študentskih let v Pragi, Pavle Lovrič, je pesnik češki pisatelj. Te dni je izšel njegov prvi roman »Čudni doživljaji Aristida« na fide. Roman je humoristične vsebine.

k Razstava slovenskih neodvisnih v Zagrebu. Kakor posnemamo iz zagrebških listov, se Klub neodvisnih v Ljubljani pogaja z Zagrebom za razstavo, naj bi predstavila dela njegovih članov, tudi hrvatski javnosti. V zameno naj bi razstavili nekateri hrvatski likovni umetniki svoja dela v Ljubljani. Razen tega namerava klub razstaviti baje tudi v Trstu in Milani.

Darulte za azilni sklad PRL